

Η ΑΙΚΜΑΛΩΣΙΑ ΤΟΥ ΡΟΒΕΡΤΟΥ ΝΟΗ.

Συνέχεια από Στλ. 162.

Το χωρίον, όπου τώρα εκατοίχει ὁ 'Ροβέρτος μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἦτο μὲν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τερπνόν, ἀλλὰ, καθὼς τόσοι ἄλλοι ὥραϊοι τόποι τῶν 'Ινδιῶν, ἐπιβλαβὲς εἰς τὴν ὑγίαν. Ἀκόμη καὶ οἱ ἐντόπιοι, οἵτινες φυσικὰ δὲν ὑπέκειντο τοσοῦτον εἰς ἐνδημίους πυρετοὺς, ἦσαν σχεδὸν ὅλοι ἀρρώστοι, ὅτε οἱ Ἀγγλοὶ αἰχμαλωτοὶ ἐφθασαν ἐκεῖ, καὶ πολλοὶ μάλιστα ἀπέθνησκαν.

Ἐνθ' λοιπὸν ἡ θέρμη ἐσφάζε τοὺς ἐγχωρίους, ἦτο βέβαια δύσκολον ν' ἀποφύγωσιν αὐτὴν οἱ ξένοι. Καὶ ὁ 'Ροβέρτος ἃ ὁ πατὴρ του ἐπείσαν, καὶ διὰ τινὰ καιρὸν ἔκειτο δεινῶς πάσχοντες, καὶ ἀβοήθητοι. Τῶνόντι, ἡ θέρμη τοῦ γέροντος δὲν ἐκράτησε πολὺ, ἀλλ' ἐφθάρητο ταχέως ὑπὸ λύπης καὶ ἀπελπισίας. Τρεῖς μῆνας ἔκειτο σχεδὸν ἀκίνητος ἐπὶ σκληροῦ κραββάτου, μηδὲν ἔχων ὑποκάτω αὐτοῦ παρὰ μίαν τοπικὴν ψάθαν, καὶ τὸν τάπητα, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐκάθητο μέσα εἰς τὸ πλοιάριον ὅτε ἐκβῆκεν εἰς τὴν ξηράν.—μικρὸν τι ἐπάπλωμα ἦτο τὸ μόνον αὐτοῦ σκέπασμα. Ὅσον διὰ τὸν 'Ροβέρτον, δὲν εἶχεν ἄλλο σκέπασμα παρὰ τὰ ἐνδύματα, ὅσα ἐφόρει· ἄλλ' ὅσακις ἐκρύονα, λέγει μὲ κατανυκτικὴν ἀπλότητα, ἡ ὅτε μ' ἐπίαναν ὁ παροξυσμὸς μὲ, ἀναπτα μίαν καλὴν φωτίαν, ἐπεὶ δὴ τὰ ξύλα ἦσαν χάρισμα.

Συχνότερα καὶ ἰσχυρότερα ἐθλίβετο ὁ κακότηχος πατήρ, ὅτι εἶχε παρακινήσει τὸν νιὸν αὐτοῦ νὰ γένη τῆς αἰχμαλωσίας τῆς συμμετοχός. 'Τί ἔκαμα,' ἔλεγεν, 'ὅτε σὲ παρήγγειλα νὰ ἐλθῇς πάλιν ἀπίσω πρὸς ἐμέ! διὰ τὴν εὐπείθειάν σου ἔγινες αἰχμαλωτός. Ἐγὼ εἶμαι γέρον, καὶ δὲν ἐμπορῶ νὰ βαστάξω πολὺν χρόνον, ἀλλὰ σὺ ἐνδέχεται νὰ μακροημερεύῃς, καὶ, ἂν τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ δὲν μεσολαβήσῃ, νὰ κακοπαθήσῃς πολὺ.' Μίαν φορὰν, τόσον ἰσχυρῶς συνησθάνθη ὁ γηραιὸς θαλασπινὸς τὴν ἐλεεινὴν αὐτοῦ κατάστασιν, ὥστε ἀπὸ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀγωνίαν καὶ λύπην του δὲν ἔφαγε τίποτε δι' ἐννέα ἡμέρας, ἔπινε δὲ μόνον ψυχρὸν ὕδωρ. Μ' ὅλον τοῦτο, καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς ἀπελπισίας του, ὅτε τὰ σῶμά του εἶχε πλέον καταστήσειν σκελετῶδες, δέγμα μόνον καὶ κόκκαλον, ἔλεγε πολλάκις, 'ὅτι ἃ μόνος ὁ ἦχος τῆς ἐλευθερίας ἤθελεν ἀνεμυρῶσαι αὐτὸν, καὶ βάλειν δύναμιν εἰς τὰ μέλη του.'

Τὸ ἐσπέρας τῆς 9ης Φεβρουαρίου ἐνόησεν ὅτι πνέει τὰ λείψαντα, εἶπε δὲ ὅτι ὁ θάνατος ἦτο γλυκύς. Καλέσας τὸν 'Ροβέρτον, ὅστις μόλις ἠμποροῦσε τότε νὰ συρθῇ, ὡμίλησε φιλοστόργως

περὶ τῶν εἰς Ἀγγλίαν τέκνων του, ἐνὸς νιόυ καὶ μίας θυγατρὸς, ἐσυμβούλευσε φρονίμως τὸν 'Ροβέρτον, καὶ τὸν ἔδωκε τὴν πατρικὴν εὐχὴν του· ἀνέφερε πάλιν μὲ πόνον ψυχῆς, ὅτι ἐξ αἰτίας ἰδικῆς τῆς εἶχε καταστήσειν αἰχμαλωτός, ἀλλὰ, 'Μὲ εἶναι ἰσχυρὰ παρηγορία,' ἐπρόσθεσε, 'νὰ μὲ παραστέκεται ὁ νιός μου τὴν ὥραν ταύτην τοῦ θανάτου, καὶ νὰ ταφῶ ἀπὸ τὰς χεῖράς του· ἂν ἔλειπες σὺ, τί ἄλλο εἶχα νὰ περιμένω παρὰ νὰ μὲ φάγωσι σκύλοι ἢ ἄγρια θηρία.' Διέταξε τότε ἀταράχως περὶ τῆς ταφῆς του· μετέπειτα ἔπεσεν εἰς ὕπνον ἡσυχον. Ταῦτα ἐγιναν εἰς τὰς ὀκτῶ ἡ ἐννέα τὸ ἐσπέρας, περὶ δὲ τὰς δύο ἡ τρεῖς τὸ πρωὶ ἐξέπνευσε, Φεβρουαρίου 9ην, 1661, μέχρι τελευταίας πνοῆς τὰς αἰσθήσεις διαφυλάξας.

Ὁ ἐνάρετος νιός, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆκε τώρα νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ ἔσχατα θλίβερά χρηὴ πρὸς τὸν γονέα του, ἦτον ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατος, καὶ, ὡς ἐνόμιζεν, 'ἐτοιμος ν' ἀκολουθήσῃ ἐκεῖνον εἰς τὸν τάφον.' Μόνην βοήθειαν εἶχε παῖδα τινὰ μαῦρον, τὸν ὁποῖον εἶχαν ἐπάρειν εἰς τὸ πλοῖον ἀπὸ τὸ Κορομανδελικὸν παράλιον, ἃ τὸν ὁποῖον, αἰχμαλωτισθέντα μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου Νόξ, ἔλαβαν ἄδειαν νὰ κρατήσωσι μαζὶ τῶν πλην καὶ οὗτος, ἰδὼν ὅτι ἐυρίσκετο μεταξὺ ἀνθρώπων τοῦ ἰδίου τοῦ χρώματος, καὶ ὅτι ἐστεροῦντο ἀπὸ ἐξουσίαν οἱ αὐθένται του, μόλις ἤθελε πλέον νὰ τοὺς κάμνῃ τὸ παραμικρόν. Τὸν κατέπεισεν ὁμως τώρα ὁ 'Ροβέρτος νὰ ὑπάγῃ πρὸς τοὺς γείτονας, καὶ νὰ τοὺς παρακαλέσῃ νὰ βοηθήσωσιν αὐτὸν, ὥστε νὰ μεταφέρῃ τὸ λείψανον τοῦ πατρὸς του εἰς τὸν τάφον. 'Ἦλθαν,' λέγει ὁ 'Ροβέρτος, 'τινὲς τῶν ἐντοπίων· ἀλλ' ἔφεραν μέγα τι σχοινίον, μὲ τὸ ὁποῖον ἔδεναν τὰ ζῶά των, διὰ νὰ τὸν σύρωμεν ἀπὸ τὸν λαμὸν εἰς τὰ δάση, λέγοντες ὅτι, ἂν ἤθελε παρρησιώτεραν βοήθειαν, ἔπρεπε νὰ πληρώσω.' Μὲ ὀλίγον ἀργύριον, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐνρέθη, ἐμίσθωσεν ἕνα. 'Οὕτω δέ,' ἐξακολουθεῖ, 'ἃς ἔχῃ ἐυχάριστιαν ὁ Θεός, ὅσον εὐσχημόνως ἐσυγχώρουν αἱ περιστάσεις, ἔβαλα τὸ σῶμα τοῦ πατρὸς μὲ εἰς τὸν τάφον, τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ὁποῖου ἔσκαψα ἐγὼ μὲ τὰς ἰδίας μὲ χεῖρας. Ἀπέμεινα δὲ μόνος, ἐρημος, ἀσθενής, καὶ εἰς αἰχμαλωσίαν, χωρὶς παρηγορητὴν ἐπίγειον.'

Μολοντι ἐυρίσκετο εἰς τοιαύτην λυπηρὰν θέσιν ὁ 'Ροβέρτος, οὐδέποτε ὁμως ἐγκατέλειπεν αὐτὸν ἡ νοητικὴ του δραστηριότης. Τὰς ἡμέρας, ὁπότε ἦτον ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν πεισματώδη θέρμην, λαμβάνων ἐν ἀπὸ τὰ βιβλία του, ἐξήρχετο εἰς τοὺς ἀγρούς, καθίζων δὲ ὑποκάτω δένδρου, ἀνεγίνωσκε καὶ ἐμελέτα μέχρι ἐσπέρας· ὅτε δὲ, μετὰ δεκαεξὶ μηνῶν κακοπάθειαν, τὸν ἀφῆκα

διόλου ὁ πυρετός, ἐδόθη εἰς πλεον δραστηρίους διασκεδάσεις. Ἐκ τούτων ἡ κυριώτερα ἦτον ὀψάρευμα μὲ τὸ ἀγκιστρὸν εἰς τὰ ῥυάκια· οὕτω δὲ ὄχι μόνον διέτριβεν εὐχαρίστως τὸν καιρὸν, ἀλλὰ καὶ πραγματικῶς ὠφελεῖτο, καθότι οἱ ἐντόπιοι, στενοχωρημένοι καὶ αὐτοὶ, πολλάκις δὲν ἠμποροῦν νὰ τὸν δώσωσιν ἄλλο τι παρὰ ὀρύζιον, καὶ τοῦτο μὲ φειδωλίαν. Τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ ἠῤῥησε τὰς πηγὰς πνευματικῆς ἡδονῆς ἡ ἀπόκτησις Ἀγγλικῆς ἱερᾶς Γραφῆς, τὴν ὁποίαν γέρων Ταπροβαναῖος εἶχεν εὗρεῖν εἰς τὴν παραθαλάσσιον πόλιν Κόλουμπον. Ὁ δυστυχὴς Ῥοβέρτος ἤθελεν ἀσμενῶς δώσιν ὅλα τὰ τελευταῖα τοῦ ἀργύριου διὰ τὸ βιβλίον τοῦτο, ἀλλ' ὁ γέρονς εὐχαριστήθη μὲ βαμβακερὸν σκούφον.

Χρόνος ὀλόκληρος παρήλθε μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρὸς του, πρὶν ἰδῇ ὁ Ῥοβέρτος κανένα τῶν συμπατριωτῶν καὶ συναιχμαλώτων του. Εἰς τὸ τέλος τοῦ καιροῦ αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης Γρηγορίου μὲ πολλὴν κόπον ἔλαβεν ἄδειαν νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸν εὕρῃ. Εὐκόλως συμπεραίνει καθεὶς πόσον ἦτο παθητικὴ ἡ ἐντάμωσις αὐτῆ· ἐπαρηγορήθη δὲ μάλιστα ὁ Ῥοβέρτος, μαθὼν ὅτι οἱ ναῦται ἦσαν ὄχι μόνον ὅλοι ζωντανοί, ἀλλὰ καὶ καλὰ, (καθότι ἐβάλθησαν εἰς ὑγιεινότερα τῆς νήσου μέρη), μάλιστα δὲ κ' ἐσυγχωροῦντο νὰ συνευρίσκωνται εἰς κωμόπολιν τινά, ὡς μιᾶς ἡμέρας ὁδὸν ἀπέχουσιν ἀπὸ τὴν κατοικίαν τοῦ Ῥοβέρτου. Μετὰ καιρὸν καὶ μετὰ πολλὰς ἐνθέριμους παρακαλέσεις, (ἐπειδὴ ὁ Ῥοβέρτος, ὦν ὁ ἀξιολογώτερος τῶν αἰχμαλώτων, ἐφυλάσσετο προσεκτικώτερον), ἀφέθη καὶ αὐτός νὰ γυρίσῃ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἰωάννη Γρηγορίου. Ὁ Ἀγγλός, λέγει, 'εἰς τοῦ ὁποίου τὴν κατοικίαν πρῶτον ἔφθασα, μὲ ὑπεδέχθη περιχαρῆς· τὴν δ' ἐπαύριον ὑπῆγε καὶ ἐκάλεσεν ἐξ ἡ ἑπτὰ τῶν ἄλλων συμπατριωτῶν μας. Ἦσαν δὲ πολλοὶ ἀλλαγμένοι· δὲν ἐφόρουν πλέον βρακία, ἀλλὰ Ταπροβαναῖκά ἐπενδύματα· ἐπλεκαν σκούφους, καὶ εἶχαν γένειν οἰκοδεσπόται. Μ' ἐπεριποιήθησαν δὲ ἀξιόλογα εἰς τοὺς οἴκους των, πολὺ μᾶλλον παρ' ὅσον ἠλπιζα.'

Ὁ Ῥοβέρτος ὠφελήθη ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην, μαθὼν νὰ πλέκῃ σκούφους, οἵτινες φαίνεται ὅτι ἐκαλοπωλοῦντο εἰς τὴν Ταπροβάνην. Ἀφοῦ δ' ἐκάθισε τρεῖς ἡμέρας μὲ τοὺς συμπατριώτας του, ὑπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια, πλησίον τοῦ τάφου τοῦ πατρὸς τῆς. Ἐβάλθη δὲ ἀμέσως εἰς τὸ νὰ πλέκῃ· διότι τὸ ἀργύριόν του ἦτο σχεδὸν τελειωμένον, καὶ εἶχεν ἀνάγκην ἀπὸ τινὰ φορέματα, ἐπειδὴ τὰ ἴδιά του εἶχαν παλαιώσειν. Κατέφερε δὲ τώρα εἰς ὑπακοὴν καὶ τὸν Ἰνδὸν δούλόν του, ὅστις παρομοίως ἐπλεκε σκούφους ἀριστα.'

Ἐγνώριζε δὲ πλεον καὶ τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου ὁ Ῥοβέρτος, ὥστε ἠμπορεῖ νὰ συνεννοῇται, καὶ ὠφελίμως νὰ ἐμπορευέται μὲ τοὺς ἐγγήριους.

Εὐφρόσυνος δι' ὅλην τὴν εὐδαιμονίαν ταύτην, ἀπεφάσισε νὰ κτίσῃ νέον καὶ καλῆτερον οἶκον· ἐκλεξε δὲ πρὸς τοῦτο θέσις τερπνὴν, περιβόλον βασιλικὸν, πλήρη ἀπὸ κόκους καρποφόρους.

Ῥοβέρτος, λέγει, 'εἰς τὸν νέον μου οἶκον, ἤρχισα νὰ τρέφω χοίρους καὶ ὄρνιθας, τὰ ὁποῖα, μὲ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἐπλήθυναν ταχέως, καὶ μ' ἐβοηθοῦσαν πολὺ. Ἐκέρδαινα δὲ ὄχι ὀλίγον καὶ ἀπὸ τὸ περιβόλιον· διότι μ' ἐχάριζαν ὅλα τὰ κάρνα, ὅσα ἐπιπταν ἀπὸ τὰ δένδρα, ἐγὼ δ' ἔκαμνα ἐξ αὐτῶν ἔλαιον, διὰ νὰ ἀνάπτω, καὶ διὰ νὰ τηγανίζω. Τὸ δ' ἔλαιον αὐτὸ μόλις εἶναι κατώτερον ἀπὸ τὸ βοῦτυρον τῆς πατρίδος μου.'

Ὅλα ὁμῶς τὰ ἀγαθὰ ταῦτα οὐδέποτε ἀπέσπασαν τοὺς διαλογισμοὺς καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Ῥοβέρτου ἀπὸ τὴν ἰδίαν του πατρίδα, ὅπου καὶ ἦτον ἀποφασισμένος νὰ ζητήσῃ νὰ ἐκφύγῃ, ὅποτε ἤθελε τύχειν καιρὸν πρὸς τοῦτο ἀρμόδιον.

Ἐκτὸς τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες ἠλώθησαν μετὰ τοῦ Ῥοβέρτου καὶ μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, εἶχαν οἱ Ταπροβαναῖοι καὶ ἄλλους δεκατρεῖς Ἀγγλους αἰχμαλώτους. Οὗτοι, ναυαγήσαντες ἐπάνω εἰς τὰς νήσους Μαλδίβας, ἐσώθησαν μὲ πλοιάρια εἰς μέρος τῆς Ταπροβάνης, κρατούμενον ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους, οἵτινες ἀμέσως ἐπίασαν καὶ ἀνεβίβασαν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐνδοτέραν καὶ ὑψηλότεραν χώραν. Τοῦτο συνέβη δεκαοκτὼ μῆνας πρὸ τῆς τοῦ Ῥοβέρτου καὶ τῶν μετ' αὐτῷ ἀλώσεως. Ἄπο αὐτῶν, νεώτατοι, εἶχαν ἀπερισκέπτως ἐμβῆναι εἰς τὴν δούλευσιν τοῦ βασιλέως τῆς Κάνδης. Αὐτικοὶ δὲ γενόμενοι, εἰλκυσαν ἔκ τῶν καιρῶν ἐχάιροντο τὴν εὐνοιαν τοῦ κυριαρχοῦ. Δὲν ἠμποροῦν ὁμῶς νὰ λησμονήσωσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν πατρίδα, καὶ ὅτε πρέσβυς Ὀλλανδὸς ἀνέβη ἐκ τῆς παραλίας εἰς τὴν Κάνδην, ὁ ἑνας ἐξ αὐτῶν ἔκαμε τρόπον νὰ τὸν ἐνταμώσῃ, καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ περὶ Ἀγγλίας. Τοῦτο, κατὰ τὴν νομοθεσίαν τῆς Ταπροβάνης, ἦτο πταῖσμα κεφαλικόν· διότι, λέγει ὁ Ῥοβέρτος, 'ὁ βασιλεὺς δὲν συγχωρεῖ ὁποιοδήποτε νὰ συν-ομιλήσῃ μὲ πρέσβυν, πολὺ ὀλιγώτερον ἕνα, ὅστις ὑπηρετεῖ ἐνῶπιον αὐτοῦ, καὶ ἤκουε καὶ ἔβλεπε πᾶν ὅ,τι ἐγίνετο εἰς τὴν αὐλήν.' Ἀν ἔκαμνε τὸ σφάλμα τῆς Ταπροβαναῖός τις, ἤθελεν ἐξάπαντος θανατωθῆν· ἀλλ' ὁ τύραννος ἔδειξε σπλάγχνα πρὸς τὸν Ἀγγλὸν τοῦτον νεανίσκον, καὶ μόνον ἔστειλεν αὐτὸν ὑψηλότερον εἰς τὰ ὄρη, ὅπου, νυμφευθεὶς κόρην ἐντόπιον, ἐγέννησεν ἐξ αὐτῆς υἱόν. Μετὰ ταῦτα ἀπέθανε κατὰ συμβεβηχός.

Ὁ δὲ ἄλλος, ὁ τὴν ἐπικίνδυνον τοῦ βασιλέως

εὐνοίαν διατηρήσας, ἀφοῦ ἐπροβιάσθη καὶ κατεστάθη ἀρχηγὸς ὅλων τῶν βασιλικῶν θεραπόντων, ἰδε τέλος πολὺ ἀθλιέστερον. Ἀπὸ κακὴν τύχην τοῦ ἐσπασε φαρφούρινόν τι σκεῦος τοῦ τυράννου· φοβηθεὶς, ἐπρόσδραμεν εἰς ἀγίαστήριον Ταπροβαναϊκοῦ ναοῦ. Ὁ βασιλεὺς, μὴ θελὼν νὰ τὸν ἐπάρῃ δυναστικῶς ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς, κατέπεισεν αὐτὸν μὲ χρηστὰ μηνύματα νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν αὐλήν. Ἀλλ' ὁ δυστυχὴς μόλις ἐξῆλθε, καὶ πιάσαντες αὐτὸν ἐκ διαταγῆς τοῦ βασιλέως, τὸν ἔδεσαν ὀπισθάγκωνα, καὶ τόσον σφιγκτά, ὥστε, πρὶν ἐξημερώσῃ, ἐπρήσθησαν οἱ βραχίονές του, καὶ τὰ σχοινία διέκοψαν τὴν σάρκα του ἕως εἰς τὰ κόκκαλα. Τὴν ἐπαύριον ἐπρόσταξεν εὐγενῇ τινὰ ὁ βασιλεὺς νὰ τοῦ λύσῃ τὰ σχοινία ἀπὸ τοὺς βραχίονας, νὰ τοῦ βάλῃ δὲ ἀλύσεις ἐπὶ τὰς κνήμας, καὶ νὰ τὸν φυλάττῃ εἰς τὸν οἶκόν του, τρέφων καὶ ἰατρεύων αὐτόν. Μετὰ ἕξ περίεπ μῆνας ἰατρεύθη, ἀλλ' ἔμειναν χωρὶς δύναμιν οἱ βραχίονές του· ἔπειτα δὲ ἐμβῆκε πάλιν εἰς θέσιν, κ' ἐχαίρετο τὴν εὐνοίαν τοῦ βασιλέως ὅσον ἀρχήτερα. Πλὴν, μετ' ὀλίγον, ἐπιάσθη ὁ κακότυχος εἰς ἀνταπόκρισιν μὲ τινα Πορτογάλλον.—τοῦτο δὲ ἦτον ὀλεθρὸς ἀναπόφευκτος. Μετὰ τοῦ Πορτογάλλου, τοῦ γράψαντος τὴν ἐπιστολήν, καὶ ἄλλου τινὸς μεσολαβήσαντος, ἐδέθη καὶ ἐρόφηθη ἔξω τοῦ παλατίου· οἱ τρεῖς δ' ἐντάμα κατεσπαράχθησαν ὑπὸ ἐλεφάντων, οἵτινες ἦσαν οἱ κυριώτεροι δῆμιοι εἰς τὴν Ταπροβάνην.

Ἡ τρομερὰ εἰδησις αὕτη ταχέως ἐφθασεν εἰς τὸν Ῥοβέρτον καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς Ἀγγλους· ἀλλὰ συγχρόνως ἐμήνυσεν ὁ τύραννος εἰς τὸν λαὸν, μετὰ τοῦ ὁποίου ἐκατοίκουν, διατάσσων νὰ περιποιῶνται αὐτοὺς ὅλους φιλανθρώπως.

Ἔπεται ἡ συνέχεια.

ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΙΣ ΕΠΙ ΠΑΡΟΤ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΣΣΙΑΝ.

ΜΙΑΝ φορὰν, πρέσβυς ἀπὸ τὸ βόρειον τῆς Εὐρώπης, συνομιλῶν μὲ βασιλέα τῆς Σιάνης, ἀφοῦ τὸν ἐδιηγῆθη πολλὰ, εἰς τὰ ὅποια ἐκεῖνος ἔδωκε τὴν πλέον προσεκτικὴν ἀκρόασιν, τὸν εἶπε καὶ ὅτι διὰ τινὰς μῆνας τοῦ ἐνιαυτοῦ ὅλοι τῆς πατρίδος του οἱ ποταμοὶ ἦσαν παγωμένοι, καὶ μάλιστα ἠμποροῦν τότε νὰ βαστάξωσιν ἀμάξας. Ὁ Ἰνδὸς μονάρχης, νομίσας ὅτι τὸν ἐμπαίζει ὁ ξένος, ὠργίσθη καταπολλά· ἐπρόσταξε δ' αὐτὸν νὰ σιωπήσῃ, καὶ εἶπεν ὅτι οὐδένα λόγον τε ἤθελε πλέον πιστεῦσιν.

Πόσον μᾶλλον ἤθελε θαυμάσειν ὁ βασιλεὺς οὗτος, ἂν τὸν ἔλεγε κάνεις ὅτι οἱ Ῥῶσσοι ἀκόμη καὶ κτίζουν οἴκους ἀπὸ πάγον, καὶ ἐπὶ πάγου! Ἡ αὐτοκρατορίσσα Ἐλισάβετ ἔκαμε ποτὲ μέγα τι συμπόσιον καὶ λαμπρὰν ἐπίδειξιν ἐπὶ τοῦ

πάγου. Ἦτον εἶδος ἱστορικοῦ, ἢ μᾶλλον γεωγραφικοῦ θαύματος. Μῆνας ἀρχήτερα, ἐπεμψε διαταγὰς πρὸς ὅλους τοὺς ἐπάρχους, νὰ στείλῃ ἕκαστος δύο ἀνδρόγυνα τῆς ἐπαρχίας του εἰς τὴν Πετρούπολιν, νὰ ἦναι δὲ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες κατὰ τὴν τοπικὴν συνήθειαν ἐνδεδυμένοι, καὶ νὰ συνοδεύωνται ἀπὸ ζῶα τοῦ τόπου των. Εἰς τὰς χαρὰς λοιπὸν τοῦ 1754 ἐφάνησαν πομπεύοντες εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Πετρούπόλεως ἄνθρωποι ἐκ τεσσαράκοντα περίπου ἐθνῶν,—οἱ Καμσχατδάλοι ἐπὶ χαμουλκῶν ἀπὸ κύνας συρομένων· οἱ Λαπονοὶ ἐπὶ χαμουλκῶν ἀπὸ ταρανδούς συρομένων· οἱ Βουκαρεῖς ἐπὶ καμήλων· οἱ Καλιμουκκοὶ ἐπὶ βοῶν· οἱ κομποὶ Κιρκασσοὶ ἀναβάται τῶν ὠραιότερων καὶ πνευματωδεστέρων ἵππων· οἱ Ἰνδοὶ καθήμενοι ἐπὶ ὀγκωδῶν καὶ βραδυκινήτων ἐλεφάντων.

Ἦτον αὕτη σύναξις ἀλλόκοτος· λαμπρῶς δ' ἐστόλιζε τὴν νυμφαγωγίαν τοῦ τῆς Αὐτοκρατορίσσης Γελωτοποιοῦ, ὅστις ἤρχετο κατόπιν μὲν, οὐχὶ δ' ὡς κατώτερος, ὅλων,—τὸν χειμῶνα παριστάνων, καὶ ὑπὸ ἄρκτων συρόμενος! Στοιὰ μεγαλωτάτη ἐκκοδομήθη ἐξεπίτηδες, ὅπου ἕκαστον ἔθνος ἔλαβεν ἄδειαν νὰ εὐφραίνεται μὲ τὴν ἰδίαν του μουσικὴν καὶ τὸν ἰδίον του χορόν· ἔγινε δ' ἐνταῦθα περιεργὸς φωνῶν σύγχυσις. Αἱ ἕκαστον ἔθνος ἡτοιμάσθη γεῦμα, καὶ τράπεζα ἐστρώθη κατὰ τὸν ἰδίον ἐκάστου τρόπον. Οὕτω, ἀλλοκότως καὶ ἀξιογελάστως, ἐνυμφαγῆθη τὸ νέον ἀνδρόγυνον εἰς παλάτιον ἐκ πάγου, κτισμένον ἐπὶ τοῦ παγωμένου ποταμοῦ Νεῦα, ὅπου ὅλα τὰ καλλωπίσματα ἦσαν μὲ ὅλην τὴν τάξιν καμωμένα ἐκ πάγου· ὅχι μόνον τὰ ἐπιπλα καὶ οἱ πολυέλαιοι ἦσαν ἀπὸ πάγον, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τὰ κανόνια, μὲ τὰ ὅποια ἐπυροβόλησαν πρὸς χαιρετισμὸν ὅτε ἡ πομπὴ ἐφθασε, καὶ τὰ ὅποια, τὸ παραδοξότερον, δὲν ἔσχασαν.

Μερίστην ἀργυρίου ποσότητα ἐδαπάνησεν ἡ αὐτοκρατορίσσα διὰ τὸν ἐορτασμὸν τοῦτον· πλὴν ἰδε τὰ ἦθη καὶ ἔθη τῶν διαφόρων λαῶν, τοὺς ὁποίους ἐκυβέρνα, καὶ ἐχορήγησεν εἰς αὐτοὺς διασκεδάσιν ἀθῶαν, τὴν ὁποίαν πολὺν χρόνον εὐχαρίστως ἐνθυμοῦντο.

Τὸν χειμῶνα κατασκευάζουν οἱ Ῥῶσσοι τοὺς λεγομένους παγολόφους. Εἶναι δὲ οὗτοι κεκλιμένα ἐπίπεδα ἐκ πάγου, ἐστρωμένον ἐπάνω εἰς δοκοὺς, αἵτινες ἔχουν πολλάκις πλέον παρὰ τριάκοντα πηχῶν ὕψος, καὶ κάτω τῶν ὁποίων φέρεται ὁ χαμουλκὸς μὲ ἀστραπῆς σχεδὸν ταχύτητα· εὐρίσκονται δὲ ὅχι μόνον εἰς πόλεις, ἀλλὰ καὶ εἰς χωρία, καὶ εἰς κήπους ιδιωτῶν· συχνὰ δ' ἐγκαταλείπεται καὶ ὁ τοῦ χοροῦ θάλαμος δι' ἐν ὀλίσθημα κάτω τοῦ παγολόφου. Τὴν δια-